

EXTRAVAZACE (PARAVAZACE) CYTOSTATIK

V případě extravazace do podkoží např. u portu nebo PICC katétru postupujte jako u paravenózní aplikace.

Extravazace (paravazace) cytostatik: zpracováno podle Doporučení pro standardní péči v rámci České republiky ze spolupráce Sekce podpůrné léčby České onkologické společnosti ČLS JEP, Onkologické sekce České asociace sester a Společnosti pro porty a permanentní katétry. (Klin onkol 2019)

1.

- Zastavte infuzi s ponecháním kanyly a odstraněním spojovací hadičky (obsahuje roztok cytostatika).
- Uklidněte pacienta.

2.

- Zkuste z kanyly jemně aspirovat uniklé cytostatikum (pokud lze).
- Odstraňte kanylu a místo vpichu překryjte sterilním obvazem (v případě extravazace cytostatik ze skupiny taxánů (cabazitaxel, docetaxel, paclitaxel) a vinca-alkaloidů (vinblastin, vincristin, vindesin, vinorelbin) může být vstup ještě ponechán pro možnost využití k aplikaci hyaluronidázy).
- Na postižené místo netlačte, neprovádějte kompresi.

3.

- Informujte lékaře, zaznamenejte množství uniklého/odsátého cytostatika do dokumentace pacienta.
- Začněte co nejdříve ošetřovat extravazaci specifickými opatřeními podle typu cytostatika.

• **CYTOSTATIKUM VEZIKANT NEBO IRITANT** (zpuchýřující nebo dráždivá látka)

- Antracykliny, mitomycin, cisplatina.
- Jiné iritanty nebo vezikanty kromě vinca-alkaloidů, taxanů nebo oxaliplatiny.

- Vinca-alkaloidy
- Taxany
- Oxaliplatina

OSTATNÍ

3. A

- **LOKÁLNĚ SUCHÝ CHLAD** – v úvodu 20–60 min., dále 4× denně 15–20 minut, 1–2 dny.
- Při extravazaci **ANTRACYKLINU, MITOMYCINU** nebo **CISPLATINY** do 10 minut aplikace DMSO na místo postižení na dvojnásobnou plochu, 4 kapky na 10 cm², bez tlaku rozetřít sterilní gázou, dále 2–3× denně minimálně 1 týden (Doxorubicin-TEVA SPC udává 14 dní a po aplikaci chladit), místo nezakrývejte obvazem ani oděvem.
- Při extravazaci **ANTRACYKLINU** zvážit aplikaci i.v. dexrazoxanu do 6 hodin (DMSO pak neaplikovat).
- Elevace končetiny.

3. B

- **LOKÁLNĚ SUCHÉ TEPLO** – v úvodu 20–60 min., dále 4× denně 15–20 minut, 1–2 dny.
- Při extravazaci **TAXANU** nebo **VINCA-ALKALOIDU** aplikace roztoku hyaluronidázy s.c. případně také 0,4 ml i.v. původním vstupem, 1 ml roztoku hyaluronidázy (150–1500 IU) na 1 ml extravazace (max. 30 ml).
- Elevace končetin.

3. C

- **LOKÁLNĚ SUCHÝ CHLAD**
- Elevace končetiny

4.

- Poučení pacienta o ošetřování, plán kontrol, zajistit také kontrolu za 7–10 dní na opožděný vývoj.
- Kontrola a doplnění dokumentace, hlášení, evidence atp.